

Lakialoite 18

Lahti-Nuuttila ym.: Ehdotus laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että vammaiselle suoritettavan autoveron palautuksen määrä korotettaisiin tasolle, jolla se oli 1970-luvun loppupuolella. Kun autoveron palautuksen markkamääristä enimmäismäärää ei ole tarkistettu hintakehitystä vastaavasti, on vammaiselle suoritet-

tavan autoveron määrä 13 vuodessa suhteellisesti alentunut puoleen tuolloin vallinneesta tasosta. Ehdotettu muutos toteutettaisiin rinnastamalla vammaiselle suoritettava autoveron palautus suuruudeltaan ammattimaiselle vuokra-autoilijalle suoritettavaan autoveron palautukseen.

PERUSTELUT

Auto- ja moottoripyöräverosta vuonna 1967 annetun lain (482/67) 17 §:n nojalla voidaan autoveroa palauttaa henkilölle, jolla on liikuntatai näkövamma ja jolle auto on toimen, työn tai opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen. Jo alkujaankin laki on lähtenyt siitä, että auto on vammaiselle apuväline, jolla pyritään turvaamaan se, että vammaiset pääsevät suorittamaan kaikki nekin matkat, joista liikuntakykyiset selviävät kävellen.

Autoveron palautuksen merkitys on ollut keskeinen tekijä harkittaessa mahdollisuutta auton hankintaan erityisesti vaikeasti liikuntavammaisten keskuudessa. Auton hankinta on viime aikoina olennaisesti vaikeutunut sen johdosta, että palautettavan autoveron markkamäärät ovat suhteellisesti alentuneet autojen hintojen nopeasti noustua.

Vuonna 1977 autoveron palautus automaattivaihteisesta autosta oli vammaiselle 16 000 markkaa ja vuokra-autoista taksiyrittäjälle 15 000 markkaa. Vuoden 1990 alussa vastaava palautus oli vammaiselle 29 600 markkaa ja taksiauton omistajalle 57 000 markkaa. Vammaisen mahdollisuutta auton käyttämiseen on autoveron palautuksen vähenemisen ohella vaikeuttanut auton käyttö- sekä ylläpitokustannusten kohoaminen. Lisäksi on havaittavissa merkkejä siitä, että verohallinnossa vammaiskäsitteen tulkinta olisi tiukentunut.

Suurin osa autoveron palautuksen saaneista vammaisista on selvitysten mukaan työelämässä. Vammaisväestön tulotaso on huomattavasti alhaisempi kuin väestöllä keskimäärin. Vammaiselle auton korkea laatu, joka usein heijastuu myös hankittavan ajoneuvon hintaan, on merkityksellinen siksikin, ettei vammaisen yleensä kykene itse korjaamaan ja huoltamaan autoaan.

Ruotsissa yhteiskunta tukee vammaista auton ja muun kulkuneuvon hankkimisessa suoranaisiin taloudellisiin avustuksiin. Perusavustusta auton tai muun kulkuvälineen hankkimiseen myönnetään enintään 50 000 kruunua. Perushankinta-avustusta myönnetään moottoripyörän hankintaan enintään 10 000 kruunua ja moottoripolkupyörän (mopedin) hankintaan enintään 2 500 kruunua. Tulosidonnaista hankinta-avustusta myönnetään täydet 35 000 kruunua, mikäli hakijan bruttovuositulo jää 75 000:ta kruunua alhaisemmaksi. Jos taas hakijan tulot ylittävät 138 000 kruunua vuodessa, ei tulosisidonnaista hankinta-avustusta myönnetä lainkaan. Lisäksi Ruotsissa yhteiskunta taloudellisesti tukee vammaisajoneuvon käyttämistä. Suomessa vammaisen auton hankkimiseen osoitettavaa tukea voidaan yksinkertaisimmin nostaa lähelle Ruotsissa suoritettavaa tasoa lisäämällä autoveron palautuksen määrää.

Sen johdosta, että vaikeavammaisten pyörätuolien ja muidenkin apuvälineiden kuljettami-

nen vaatii riittävän tilavan auton, vammaisen henkilö joutuu yleensä hankkimaan keskikokoisien tai suurehkon auton. Samalla tavoin usein välttämättömät automaattivaihte ja ohjaustehostin sekä mahdolliset lisälaitteet ovat omiaan nostamaan auton hankintahintaa. Kun autoveron palautuksen enimmäismäärää korotetaan nyt esitettävällä tavalla, ei erityissäännökseen automaattivaihteisen auton korotetusta palautuksesta näyttäisi olevan tarvetta.

Yhteiskunnan kokonaiskustannusten kannal-

ta vammaisen autoveron palautusjärjestelmän kehittäminen on omiaan vähentämään vammaisten kunnalliseen kuljetustukeen kohdistuvia taloudellisia paineita. Kaiken kaikkiaan autoveron nykyinen palautusjärjestelmä on joustava ja hallinnollisesti sekä kevyt että taloudellinen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä marraskuuta 1967 auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain (482/67) 17 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 17 päivänä marraskuuta 1989 annetussa laissa (986/89), näin kuuluviksi:

17 §

Milloin veronalaisena maahan tuotua autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikunta- tai näkövammasta aiheutuva pysyvä haitta-aste on vähintään 80 prosenttia ja jonka henkilökohtaiseen käyttöön auto tulee, tai sellainen invalidi, jonka pysyvä haitta-aste on vähintään 60 prosenttia ja jolle auton hankinta on hänen toimintansa, toimensa, työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen, Helsingin piiritullikamarin on hakemuksesta määrättävä asettamillaan ehdoilla valtion varoista maksettavaksi takaisin maahantuonnin yhteydessä suoritettu auton hintaan sisältyvä vero, kuitenkin enintään 7 §:n 1 momentissa mainittu määrä. Jos auto on ollut haltijan käytössä, vero palautetaan vasta, kun haltija on rekisteröity auton omistajaksi. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 6 a §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa.

Milloin veronalaisena maahan tuotua autoa ensi kertaa rekisteröitäessä sen omistajaksi tai

haltijaksi on rekisteröity sellainen invalidi, jonka liikuntakyky on alaraajan tai alaraajojen puuttumisen tahi toiminnan vajavuuden vuoksi siten alentunut, että hänen pysyvä haitta-asteensa on vähintään 40 prosenttia, Helsingin piiritullikamarin on hakemuksesta 1 momentissa säädetyillä ehdoilla määrättävä valtion varoista maksettavaksi takaisin 60 prosenttia maahantuonnin yhteydessä suoritetusta tai auton hintaan sisältyvästä verosta, kuitenkin enintään 7 §:n 1 momentissa mainitusta määrästä. Palautusta myönnetään vain autosta, jonka hankinta on invalidille hänen toimintansa, toimensa tai työnsä tai ammattiin valmistumista varten tapahtuvan opiskelun hoitamiseksi olennaisen tarpeellinen. Hakemus voidaan tehdä ennen kuin hakija on rekisteröity auton omistajaksi, mutta se on tehtävä viimeistään 6 a §:n 1 momentissa säädetyssä ajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1991

Pentti Lahti-Nuuttila
Erja Lahikainen
Matti Vähänäkki
Maija Rask
Lea Savolainen

Sinikka Hurskainen

Jouni Backman
Jussi Ranta
Jukka Gustafsson
Tarja Kautto
Aarno von Bell

Kyllikki Muttilainen
Lauri Metsämäki
Arja Alho
Matti Luttinen
Mats Nyby

Virpa Puisto